

LUD

Proprietário: Dr. ANTONIO FIRAKOWSKI | Diretor: Dr. EDVINO TEMPSKI

Toda correspondência, cartas de valor e cheques dirigir a:
Wszelka korespondencje, listy pieniezne i czekii adresować:
REDAÇÃO DO "LUD", CAIXA POSTAL 155, CURITIBA, PARANA

ADMINISTRACJA: ALAMEDA CABRAL 346, przyjmuje codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8 do 12 i od 14-ej do 16-ej godz.; telefon: 1-4-9-3
REDAKCJA (ten sam adres) przyjmuje codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8-ej i pół do 11-ej i pół godziny.

Prenumerata roczna w Brazylii	Cr. 70,00;
i w innych krajach amerykańskich	Cr. 100,00;
Dla innych krajów	Cr. 130,00;
Przesyłka pocztą lotniczą w Brazylii (rocznie) dopłata	Cr. 1,50;
Cena egzemplarza w Kurytybie	Cr. 2,00;
" w São Paulo i Porto Alegre	

"LUD" wysyłany pocztą lotniczą można nabyć:
São Paulo: w kiosku gazetowym naprzeciw Głównej Poczty (Av. São João);
" na stacji kolejowej Luz (Livraria da Estação
da Luz, Saguaó Principal, przy wejściu do Parku.
Porto Alegre: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja nr. 3.
Salvador, Baia, rua Barão de Cotepe, 96

NR. 37 | CURITIBA, 9

WRZESNIA 1953
DE SETEMBRO

ROK XXVIII

Obalenie reżymu w Sowietach PRZEPOWIADA AMERYKAŃSKI SENATOR WILEY

Washington, (IC) — Senator Aleksander Wiley, przewodniczący komisji spraw zagranicznych Senatu, oświadczył w dniu 27 sierpnia br., że uczucie rozczarowania i zamieszki wewnętrzne w krajach sowieckich strefy wpływów wzmożyły się do tego stopnia w ciągu ostatnich dwóch lat, że oczekiwać można ewentualnego obalenia reżymu sowieckiego.

Senator z Wisconsin, dopatruje się tych przejawów w oparciu o wyniki specjalnego studium, przeprowadzonego przez dwoma laty na wlecie komisji spraw zagranicznych i uzupełnionego ostatnio nowymi wydarzeniami. Studium to dokonane było przez ekspertów spraw sowieckich z Biblioteki Kongresu pod kierownictwem dr. Sergiusza Jacobsona. Rezultaty prac badawczych streszczono w broszurze, obejmującej 92 strony druku. Z powyższego opracowania wynika, że obok ostatnich wybuchów i zamieszek w krajach satelickich Związku sowieckiego napotyka również na wzrastającą "utrata zaufania" w powyższych odłamach wpływowych grup społecznych. Wśród grup tych znajdują się następujące:

Młodzież komunistyczna, uważana za najważniejszą z punktu widzenia sowieckiego reżymu ze względu na swą idącą w miliony siłę liczącą, jak fakt, że nigdy nie doświadczyła ona niczego innego poza życiem w totalnym systemie sowieckim.

Do drugiej grupy zaliczono stowarzyszenia religijne. Studium stwierdza, że wprawdzie reżym sowiecki, zgodnie z linią przyjętą podczas drugiej wojny światowej, uznał istnienie, kościoła, to jednak "podejmuje on poważny wysiłek, zmniejszający do skompromitowania i zniszczenia wewnętrzno życia kościoła". Powoduje to z kolei wzmaganie się nieprzejrzanych nastrojów wśród milionów ludzi, którzy za żadną cenę nie wyrzekną się swych wierzeń religijnych.

Trzecią grupą jest inteligencja sowiecka, która poczyniła stawiać opór ze względu na dyktat reżymu w dziedzinie myśli, badań naukowych i twórczego wysiłku.

Dalszą grupę stanowią kobiety, które pozornie uzyskały równouprawnienie z mężczyznami, ale w wielu wypadkach dźwigać muszą cięższe brzemienie w dziedzinie pracy fizycznej.

Tak zwani "wolni robotnicy", którzy — jak stwierdza studium — wcale nie są wolni, ale pracują więcej i dłużej niż inni inne grupy pracownicze, a to za mniejszym wynagrodzeniem i nie otrzymują żadnej ochrony ze strony swych związków zawodowych.

Inną grupę niezadowolonych stanowią liczący się w miliony więźniowie w obozach pracy przymusowej. Studium nie wykazuje, iż w grupie tej możliwe jest powstanie przeciw reżymowi, jako że składa się ona z niewolników. Tym niemniej jednak miliony rodzin uwięzionych stanowią potencjalny element rewolucyjny, gdyż jedynie przewrót może opróżnić lagry. W grupie kolchozników, niezadowolonych i lokalne rozruchy w dziedzinie

rolnictwa zmusiły już reżym sowiecki do ustępstw. Armia sowiecka: Raport stwierdza, że zauważono i tu przejawy niepokoju i niezadowolenia. Mniejszość narodowa: Studium podaje, że

sowiecka polityka narodowa w zupełności zawiadła oraz że rzekoma autonomia grup narodowościowych w Sowietach jest mitem. — Senator Wiley pisze w przedmowie do studium, co następuje:

"Głuche odgłosy zaburzeń, jakie dochodzą nas z Sowietów, zrasanie ziemi rosyjskiej krwią ofiar nowych czystek, oraz zapowiedź jeszcze bardziej dramatycznych wydarzeń w przyszłości, narzucają pytanie, czy system sowiecki operacj się może w nieskończoność nieustającej serii wiać odradzających się najtępi i niepokojów. Moim zdaniem, konkluduje senator, jest to niemożliwe".

"NASZ CHÓR" przy polskiej parafii w São Paulo, jedyny w terenie, kierowany przez ks. J. Kasprzyka, salezjanina, z umiłowania szerzy wobec swoich i obcych polską pieśń religijną i ludową, a jako zespół teatralny z niebywałym powodzeniem wystawia na scenie obok innych sztuk także perle polskiego folkloru, do jakich bezprzeznacznie zaliczyć trzeba ostatnio wystawione "POLSKIE DOZYŃKI" i "LAJKONIKA"

POKÓJ NA KOREI, LECZ JAKI?

Wojna na Korei ma się ku końcowi i podpisany został rozejm. Zachodzi pytanie, czy po rozejmie zawartym zostanie pokój i jaki on będzie? Politycy angielscy tak sobie zdarzenia przyszłych dni przedstawiają:

Przy udziale 16-tu państw walczących przeciw północnym Koreańczykom i "woluntariuszom" chińskim zawarty zostanie pokój w myśl słusznych rządu komisji

północno-koreańskiej, przechodząc do porządku nad wygorowanymi żądaniami starego kwerulanta Sigmara Rhee, następnie zostaną czerwone Chiny przyjęte do Organizacji Narodów Zjednoczonych a wskutek tego zniesione zostanie embargo na towary dostarczane Chinom, a handel z nimi zakwitnie i w końcu zostanie jakoś załatwiona sprawa Indochin i następnie pokój

światowy. Rzecz prosta konferencja Wielkiej Czwórki się odbędzie, lecz ograniczy się tylko do załatwienia pomniejszych spraw europejskich i podpisane zostanie wstępnie Locarno.

Mrzonki angielskie stworzą dla Churchilla twarde o-rzech do zgryzienia. Sprzecznosci między Anglią a Stanami Zjednoczonymi są jednak głębszej natury, pochodzą bowiem z czasów, kiedy to

Anglia uznała de jure rząd czterech Chin, nie ogłaszając się na wolę Stanów Zjednoczonych. Uznanie de jure zostało uchwalone przez tralablistów, lecz pikantieria polega na tym, że opozycja konserwatywna, mimo oporu tak poważnego polityka jak lorda Salisbury udzieliła swój placet. I tu nastąpiła dziwna anomalia Organizacji Narodów Zjednoczonych, wydała wojnę Północnej Korei po jej agresji na Północną Koreę i wojska angielskie brały udział w tej wojnie, jako siła zbrojna członka Organizacji Narodów Zjednoczonych, lecz równocześnie Anglia przez Hong-Kong prowadziła żywy handel z Chinami komunistycznymi mimo przyjętej odwiecznej zasady niedostarczenia towaru nieprzyjacielowi i nieprowadzenia z nim handlu. Nie przesadzam, jeżeli powiem, że na 165 okrętów, które zawijały do portów chińskich, 100 było angielskich. Po dziś dzień sprzecznosci te nie zostały usunięte i owszem z czasem zostały pogłębione, ze względu na to, że u Anglików przeważa handel nad polityką.

O ZASTOSOWANIE GLOBALNEJ STRATEGII WOŁA ZWYCIĘZCA Z POD EL ALAMEIN, MARSZAŁEK MONTGOMERY

Ottawa, (IC) — Marszałek polny wicehrabia Montgomery, zastępca dowódcy sił zbrojnych Paktu Atlantycznego, bawi obecnie w stolicy Kanady, gdzie dokonał otwarcia kanadyjskiej wystawy narodowej.

Przemawiając w dniu 25 sierpnia br. na bankiecie Klubu Kanadyjskiego, oświadczył, że jeśli narody wolnego świata nie zgodnią swych poglądów i nie zjednoczą swych wysiłków w dążeniu do wypracowania wspólnej strategii na globalną skalę, to obecny konflikt Zachodu ze Wschodem skończy się klęską Zachodu.

Mocarstwa Zachodnie — stwierdził Montgomery — starają się bronić wielkich potacji wolnego świata przed agresją, ale nie udało się im

dotąd wypracować wspólnej globalnej strategii. Bez takich uzgodnień niema nawet nadziei na rozwiązanie podstawowych problemów dnia dzisiejszego.

"Nie mogę podkreślić dość silnie — powiedział Marszałek — że bez globalnej koncepcji strategicznej musimy przegrac a sytuacji nie uratuje waleczność naszych żołnierzy i poziom naszego uzbrojenia."

"Podczas gdy cele Wschodu są pozytywne i agresywne — mówił dalej Montgomery — cele Zachodu są negatywne i defencywne. Polityka mocarstw Zachodu jest nadto niejasna i pełna przeciwności, gdyż wolne narody nie mówią tym samym językiem i nie wiadomo właściwie, jaka jest polityka Zachodu wobec wschodniej Azji.

Marszałek Montgomery stwierdził, że nie zgadza się zupełnie z tymi, którzy mówią, że najgorsze już minęło. Przeciwnie, napięcie będzie trwało i nawet się pogłębi. "Straszliwe problemy narastać i Zachód będzie musiał podjąć niezwykle odważne decyzje."

"Czy podejmiemy te decyzje — pyta Montgomery — czy też będziemy się starać ich uniknąć? Jeśli będziemy się starać ich uniknąć, przegramy"

W konkluzji marszałek Montgomery wezwał do podjęcia jaknajwiększego wysiłku w kierunku wypracowania wspólnej, dynamicznej i ofensywnej polityki Zachodu wobec Związku sowieckiego.

Następne tygodnie dadzą nam wyjaśnienie na wiele kwestii dotyczących również pierwszej linii Europy i mogą zaważyć także na losie ujarzmionych narodów. Fazenda das Lages, 30-8-53

Dr. Jan STOZYŃSKI

WYDARZENIA W TYGODNIA

● **WYBORY** do parlamentu odbyły się ubiegłej niedzieli w Niemczech zachodnich; partia kanclerza Konrada Adeunauera, Stronictwo Demokratyczne i Chryścijańskie, odniosło znaczne zwycięstwo; komuniści nie zdołali wybrać żadnego posła.

● **EKSPREMIER** Persji, Mossadegh, zachorował w więzieniu; otoczono go czułą opieką lekarską, aby wkrótce mógł stanąć przed trybunałem sądowym o zdradę kraju.

● **BERIE** zadennuncjowała przed Malenkowem jego własną żonę Mariunę, dostarczając mu różnych kompromitujących dawnego ministra Sprawiedliwości, dowodów — tak donosi berliński dziennik "Der Abend"; Mariuna Beria nie została uwieziona po areztowaniu męża, co potwierdziłby jej udział w zlikwidowaniu byłego ministra sowieckiego.

● **STOSUNKI** pomiędzy Włochami a Jugosławia nadal są bardzo napięte z powodu intryg dyktatora Tity, który wszelkimi środkami dąży do zajęcia Triestu. Rząd włoski ostrzegł Jugosławie przed ewentualnymi następstwami, jakie mogą wynikać z zaborczych posunięć marszałka Tito.

● **PERSJA** otrzymała pomoc finansową ze Stanów Zjednoczonych w wysokości 23 milionów i 400 tysięcy dolarów.

● **GENERAL** William D. Dean, były dowódca 24 Dywizji Stanów Zjednoczonych został uwolniony z niewoli przez komunistów wraz z trzema innymi żołnierzami alianckimi; dostał się on do niewoli w 1950 r. gdy wraz grupą żołnierzy wysunął się naprzód w ataku na nieprzyjacielskie tanki; za swe bohaterstwo został odznaczony wysokim medalem.

● **NIEMCY** Zachodnie, Włochy i Japonia wniosły do Organizacji Zjednoczonych Narodów skargę na Sowiety, że dotąd zatrzymują w swoim kraju nieprawie około dwa miliony jeńców wojennych z owych państw.

● **FLORENCJA** HADWICH, północno-amerykańska pływaczka, przepłynęła Kanał La Manche w obie strony.

● **RZĄD** PERSJI okazał gotowość do nawiązania stosunków dyplomatycznych z Anglią.

● **NIEMCY** UPALY panują w Stanach Zjednoczonych.

● **AMBASADOR** sowiecki przy rządzie perskim, Anatoli Laurentiew, gdy otrzymał rozkaz powrotu do Moskwy, usiłował popełnić samobójstwo; wskutek otrzymanego postrzału w pierś, stan sowieckiego dyplomaty jest groźny; rząd sowiecki jednak ogłosił, że Laurentiew uległ atakowi serca.

● **PRASA** sowiecka ogłasza szeroko, że w Rosji zaprowadzono dla robotników osmiodziesiętny dzień pracy.

● **WYBUCHY** bomby atomowej na terenie Sowietów zanotowały podśluchowe aparaty Stanów Zjednoczonych; nowe te wybuchy miały miejsce w dniu 23 ub. m.

● **WE** FRANCJI zakończył się strejk robotników.

FAKTY I TENDENCJE

O ILE NOWA POLITYKA?

Sytuacja polityczna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej zależy od sytuacji w Związku Sowieckim...

Nie ma wątpliwości, że takie nowe tendencje stają się dziś dość wyraźne i dostrzegalne. Prawdopodobnie klika rządzących na Kremlu...

Wewnątrz Związku Sowieckiego reżim natyka się na nowe zjawisko: niesychaną apatię ludności. Apatia ta nie zagraża wprawdzie dyktaturze...

Jeśli idzie o politykę zagraniczną, rząd sowiecki ogłosił wprawdzie, że zawieszenie broni w Korei jest wielkim zwycięstwem...

Jeśli idzie o politykę zagraniczną, rząd sowiecki ogłosił wprawdzie, że zawieszenie broni w Korei jest wielkim zwycięstwem...

Jeśli z analizy wynikało, że Sowiety nie potrafią wyrzucić Amerykanów z Europy...

Nie będziemy snuli dalekich rozważań, by się nie oddalać zbyt daleko od właściwego terenu...

Problem Triestu jest oczywistym przykładem, do czego prowadzi szowinizm narodowy, nieograniczony w żądaniach i pragnieniach...

Port Triestu, istotna podstawa egzystencji gospodarczej tego miasta, został zbudowany w czasach Karola VI...

EKSPERYMENT WEGIERSKI

Jak wiadomo, na Węgrzech nastąpiły przesunięcia w składzie osobowym Politbiura Partii Komunistycznej...

Węgry zostały wybrane do tego eksperymentu, zupełnie w stylu "Nowej Polityki ekonomicznej" Lenina...

W Niemczech Wschodnich to wynikało może z liczenia na pomoc z Niemiec Zachodnich...

Prawdopodobnie zmiany w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej będą tego samego rodzaju...

POLSKA I INNE KRAJE

Jeśli z analizy wynikało, że Sowiety nie potrafią wyrzucić Amerykanów z Europy...

Nie będziemy snuli dalekich rozważań, by się nie oddalać zbyt daleko od właściwego terenu...

Problem Triestu jest oczywistym przykładem, do czego prowadzi szowinizm narodowy, nieograniczony w żądaniach i pragnieniach...

wiednie uregulowanie tempa uprzemysłowienia. Najpilniejsza jest sprawa produkcji rolniczej...

POLITYKA MIĘDZYNARODOWA

Jeśli idzie o politykę międzynarodową, na pierwszy plan wybiła się w Polsce zagadnienie niemieckie...

W Niemczech Wschodnich to wynikało może z liczenia na pomoc z Niemiec Zachodnich...

Prawdopodobnie zmiany w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej będą tego samego rodzaju...

CO INNI PISZĄ I MÓWIĄ

Przyszłość Triestu

Problem Triestu jest oczywistym przykładem, do czego prowadzi szowinizm narodowy, nieograniczony w żądaniach i pragnieniach...

Port Triestu, istotna podstawa egzystencji gospodarczej tego miasta, został zbudowany w czasach Karola VI...

w związku z rocznicą 22 lipca było w swej części politycznej anty - niemieckie. Uznał on za stosowne przypomnieć szczegółowo straty poniesione przez Polskę w II Wojnie Światowej...

Obecność Rokossowskiego w dniu 22 lipca w Katowicach i zorganizowanie tam przez niego dużej defilady wojskowej było niewątpliwie zamierzonym gestem...

Jeśli idzie o uroczystości 22 lipca w Warszawie, których przebieg także zwykle pozostawał na pewien wzgląd w położeniu sportowców...

W dalszym ciągu Warszawa podtrzymuje i akcentuje przy każdej sposobności zagadnienie granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej...

Przyszłość Triestu

Problem Triestu jest oczywistym przykładem, do czego prowadzi szowinizm narodowy, nieograniczony w żądaniach i pragnieniach...

Port Triestu, istotna podstawa egzystencji gospodarczej tego miasta, został zbudowany w czasach Karola VI...

Problem Triestu jest oczywistym przykładem, do czego prowadzi szowinizm narodowy, nieograniczony w żądaniach i pragnieniach...

ŚWIADECTWA ROSYJSKIEGO TERRORU

W Paryżu ukazała się książka p. t. "Echappés du Paradis" ("Uciekli z Raju")...

Drugi Polak, reprezentowany w książce, ukrywa się pod pseudonimem Stanisław Kozłowski...

W drodze do innego kołchozu spotyka oficera armii czerwonej, który nocą umiera. Kozłowski przebiega przez jego mundur...

Wszystkie te świadectwa ofiar komunizmu zostały zebrane przez C. A. Smitha. Historia jego jest pasjonująca...

Wszystkie te świadectwa ofiar komunizmu zostały zebrane przez C. A. Smitha. Historia jego jest pasjonująca...

ZE ŚWIATA

- W CZASIE burzy na Sycylii zginęło od piorunu 5 osób.
W REJONIE Seul spadły ulewne deszcze, wyrządzając wielkie szkody...

dy Patonowowi mówi się wyraźnie, że Polska jest krajem niebezpiecznym, w którym we dnie nie należy chodzić samemu a nocą bez rewolweru...

Z innych świadectw rosyjskiego terroru najbardziej przerażającym jest zeznanie Bułgara, Michała Chipkova...

Drugi Polak, reprezentowany w książce, ukrywa się pod pseudonimem Stanisław Kozłowski...

Wszystkie te świadectwa ofiar komunizmu zostały zebrane przez C. A. Smitha. Historia jego jest pasjonująca...

KS. JAN PAŁKA

FÓZ DO IGUAÇÚ

— Na straży zaplecza Brazylii —

Kto zwiędzi wodospady Santa Maria ten już może spokojnie odjechać do domu; zobaczy bowiem wszystko; i trud podróży opłacił się sownicie.

Niestrudzony turysta i niezwykle wrażliwy na piękno przyrody mój towarzysz, Ks. prob. Hugo Dylla, pragnął, ażebyśmy udali się jeszcze w górę rzeki Parany, na zwiedzenie, w okolicach Guairy, równie wielkich jak Santa Maria jeśli jeszcze nie potężniejszych spadów Sete Quedas; trudno jednakże było tam się dostać; nie ma tam dotąd komunikacji lotniczej, a statki kursują bardzo nieregularnie i rzadko; trzeba było więc zrezygnować z planowanej wycieczki.

Wykorzystaliśmy jednak wolny poranek trzeciego dnia pobytu w Fóz do Iguaçu, zwiedzając miejsce, gdzie Iguaçu wpada do rzeki Parany; schodzą się tam lądy trzech krajów: Brazylii, Argentyny i Paragwaju; rzeka Iguaçu przedziela dwa pierwsze państwa; rzeka Paraná, płynąc z pomocy na południe, oddziela dwa pierwsze kraje od Paragwaju. Miejsce to niezwykle malownicze; od obelisku, ustawionego na wzniesieniu lądu brazylijskiego, widać na południe, ład argentyński, a za rzeką Paraná, na zachód, leśisty Paragwaj. Ruch na obu rzekach bardzo mały; kiedyś — mówił szofer autobusu — statki Kompanii Laranjeiras częściej kursowały.

Patrząc od podnóżka obelisku na lądy trzech państw, broniących naturalną granicę rzek, łatwo nam się domyślić, jak ważnym, pod względem strategicznym dla Brazylii, jest miasto Fóz do I-

guaçu; to prawdziwa forteca na zapleczu kraju. Nic dziwnego, że już w 1889 roku rząd brazylijski stwarza tam kolonię wojskową; w 1914 r. Fóz do Iguaçu zostaje podniesione do rangi municypium; dziś liczy ono około 15.000 mieszkańców; samo miasto buduje się w szybkim tempie i skupia w sobie szereg urzędów federalnych, stanowych i municypalnych. Rząd parański docenia znaczenie tej granicznej placówki i zabiega o jej rozwój; przy pomocy władz rządowych, zbudowano tam duży i wygodny hotel dla turystów oraz stworzono duży Park Narodowy. Ludność zajmuje się rolnictwem i chowem bydła; silnie rozwiniętym jest przemysł drzewny.

Połączenia komunikacyjne Fóz do Iguaçu ze światem posiada dość sprawnie; trzy razy w tygodniu przylatuje samolot Realu z São Paulo via Curitiba i lecąc dalej przez Assoncion i Urugwaj do Montevideo; Kompania VARIG puszcza raz na tydzień samolot z São Paulo przez Londrino do Fóz do Iguaçu.

Normalna szosa automobilowa zapewnia stałą komunikację autobusową z Ponta Grossa; szlak rzeczny Iguaçu nie jest wykorzystany. Odległość ze stolicy Stanu Kurytyby do Fóz do Iguaçu, rzeką wynosi 1.320 km; autobusem — 790 km; samolotem — 535 km.

Ważną z powodu spławności jest dla Fóz do Iguaçu rzeka Paraná; na długiej przestrzeni oddziela ona nasz Stan od Paragwaju i przede wszystkim dała naszemu Stanowi nazwę; gdy przed laty jechałem po raz pierwszy do Parany, na statku francuskim

usłudni pasażerowie o mały włos nie skierowali mnie do naszego Stanu przez rzekę Parang; więcej bowiem była wtedy znana ta jedna z największych rzek Południowej Ameryki niż nasz Stan. Rzeka Paraná wypływa na wyzynie Stanu Minas Gerais pod inną nazwą; przybiera wiele pobożnych dopływów rzek parańskich jak: Parana-pama, Ivaí i Iguaçu; z drugiej strony paragwajskiej zabiera rzekę Paragwaj, by wreszcie, jako królowa rzek, wpłynąć majestatycznie w La Plata do Oceanu Atlantyckiego.

Fóz do Iguaçu leży tuż nad rzeką Paraná; Iguaçu zaś przepływa w odległości 5 km od miasta. Już sama obecność dwóch tak wielkich rzek zapewniła miastu Fóz do Iguaçu malownicze położenie. Jednakże główną i to niezwyczajną atrakcją są pobliskie słynne wodospady tak na rzecce Iguaçu jak i nieco dalej położone na rzecce Paraná. To też przez Fóz do Iguaçu przesuwa się codziennie bardzo wielu turystów z całego świata. W lecie, klimat jest bardzo gorący, w zimowej jednak porze — łagodny; w czasie naszego tam pobytu, w sali hotelowej trząskał na kominku ogień, a na dworze mróz; takie jednak niespodzianki atmosferyczne zdarzają się tu bardzo rzadko.

Pewien inżynier, gdyśmy owego wieczoru nawiazali z nim przy kominku rozmowę, roztoczył przed naszymi oczami miraż przyszłości Fóz do Iguaçu; potężne wodospady — mówił on — stanowią niesłychane bogactwo przemysłowe, niestety dotychczas nie wykorzystane; spady wód ujęte w karby elektrowni mo-

ga oświetlić, tanim kosztem, ogromne połacie wszystkich trzech krajów i dostarczyć sily roboczej tysiącom warsztatów i fabryk. Zdają sobie sprawę z tego rządy krajów nadbrzeżnych i już wyłonili specjalną komisję, która opracowuje plany wykorzystania naturalnych sil obu rzek; w bliskiej przyszłości Iguaçu i Paraná staną się dla Brazylii, Argentyny i Paragwaju tym, czym jest, pod względem ekonomicznym, Niagara dla Stanów Zjednoczonych i Kanady.

(D.n.)

TO I OWO

KOŃ NA III PIĘTRZE

Przed sądem w Berlinie toczył się proces przeciw kolporterowi gazet, Kasperkopp, który po pijanemu wprowadził na trzecie piętro swego mieszkania konia Izabelli.

Po nocnej pijatyce z przyjaciółmi, Kasterkopp postanowił przenoćować swych towarzyszy u siebie w mieszkaniu, i również urządził noleg w mieszkaniu dla konia Izabelli. Pijański z trudem wprowadził konia na trzecie piętro i zapukał do drzwi. Paul Kasperkopp zobaczywszy w drzwiach konia, zemdlała. Kasperkopp położył konia w sypialni, umieścił konia w pokoju od ulicy, a sam z przyjaciółmi położył się spać w kuchni. Nazajutrz rano, przed domem zgromadził się tłum, który z ciekawością przyglądał się, jak koń wychylał się z trzeciego piętra, zjadał pelargonie na balkonie.

Izabella nie chciała zejść po schodach, wezwano więc straż ogiową, która ściągnę-

Już nadeszły materiały bławatne lekkie na lato wprost z Fáblicas Pernambucanas do składów CASAS PER-NAMBUCANAS. Specjalne ceny zniżkowe dla Szpitali oraz dla Organizacji Religijnych. Pracę Tiradentes 562, Avenida República Argentina, 4.095, Portão - Curitiba

Z-CALEGO SWIATA

* Pszczoła wleciała do ust Mario Marchetti (lat 34), który będąc na wycieczce pod Spoleto (Włochy) jadł właśnie w tej chwili bułkę z szynką. Pszczoła ukuła go w tchawicę. Powstało opuchnięcie i Marchetti zmarł z uduszenia.

* Mężczyzna wszedł do cukierni w Kansas City (USA) i kupił dwa tuziny paczków na kredyt. W minutę później wrócił do cukierni z pistoletem, sterroryzował obecnych, zabrał z kasy 57 dol. i uciekł.

Adwokat

DR LUCJAN KASPRZAK
ZNA JEZYK POLSKI
Biuro przy ulicy 15 de Novembro, 548, piętro I, tel. 592. Przeprowadza sprawy naturalizacji, robotnicze, inwentarze, procesy cywilne, kryminalne i ułatwia nabycie książek na policji dla cudzoziemców.

ła konia dopiero po 4 godzinach. Izabella kopała niszcząc ściany, okna i drzwi. Obezwładniono ją sznurami. Wyrok: 100 marek grzywny dla każdego uczestnika zabawy i 400 marek tytułem odszkodowania za wyrządzone przez Izabellę zniszczenia.

CIDADE DE CAFEIROS

vendedor autorizado
Snr. ZACARIAS HANEIKO
da Secção do Patrimônio do Banco de Curitiba S.A.,
ATENDO QUALQUER PEDIDO DE INFORMAÇÕES, no
BANCO DE CURITIBA S.A., ou pela Caixa Postal 909 -
Curitiba - Paraná.

PRECISAMOS DE AGENTES NO INTERIOR
Agente em Araucária - Sr. Francisco Skraba.
* Ganhe dinheiro - Comprando Lote em Cafeeiros *
N.B. Dirigir-se à Redação do Lud ou C.P. 909

Farmacia e Drogaria Stellfeld

Założona w roku 1857
Dziś lepiej jak wczoraj; jutro będzie lepiej jak dziś.
JEST TO APTEKA, KTÓRA NAJTAŃSZEJ SPRZEDAJE
I NAJWIĘCEJ MA ZAUFANIA.
Prowadzona przez Profesorów Fakultetu
Farmaceutycznego.
PRACA TIRADENTES, 530 - TELEFON 135-2135-4507
Mówi się po polsku.
FILIA: RUA RIACHUELO, 138 - Tel. 528

DR CARLOS HELLER
Klinika chirurgiczna dla wszystkich. Leczy żylaki na nogach i rany bez operacji.
Kons. Av. João Pessoa, 68.
Przyjmuje od 11-ej do 12-ej i od 3-ej do 5-ej.
Telefon 4527
Rezydencja: Com. Araujo, 190
KURYTYBA - Telefon 424

Dr HYGINO A. TEMPSKI
Adwokat: Sprawy cywilne, kryminalne, i handlowe. Metryki, dokumenty, pełnomocnictwa. — Ustawodawstwo Pracy. — Godziny przyjęć, od 9 do 11 i od 3 do 6.
PONTA GROSSA - PARANA

DR MENDES DE ARAUJO
Leczenie bez operacji: hemoroidów, żylaków, chorób żołądkowych, niestrawności, zgagi, kiszki, wątroby, bólu kolec, ślepego kieszki, raka, wrzodów na nogach.
Przyjmuje od 3-ej do 5-ej
Avenida João Pessoa, 68

DR STANISŁAW BEMBEN
Lekarz — Klinika ogólna; leczy choroby kobiece, choroby żołądka, wątroby i wewnętrzne.
Kons.: Pracę Tiradentes, 530 (altos da Farmácia Stellfeld), od 10-12 i od 3-6 godz.
Rez.: R. Julia da Costa, 368
Curitiba - Telefon 4376

Casa Cruzeiro

Sielski, Sbalqueiro & Cia.
Pracę Coronel Enéas, 152
Zelastwo, naczynia. Szkło, farby, oleje, pokosty, nasiona ogrodowe, artykuły na prezenty itp. CENY NISKIE

REUMATISMO

DORES
EM GEPAL

LINIMENTO (o BALSAMO)
SANTA HELENA

HERMES MACEDO S.A.

LANÇA MAIS UMA SENSACIONAL OFERTA EM SUA
campanha especial de

21º
ANIVERSÁRIO

RÁDIOS PHILCO PI AUTOMÓVEL
COM CONVERSOR DE ONDAS CURTAS

apenas
Cr. \$ 400,00 MENSALS

Mais uma feliz oportunidade que lhe oferecem
as lojas-orgulho da cidade.

HERMES MACEDO S.A.

CURITIBA - Rua Barão do Rio Branco, esq. de José Loureiro

FILIAIS: CURITIBA - PONTA GROSSA - LONDRINA - MARINGÁ - BLUMENAU

SPRAWY ROLNICZE

JAK PODNIEŚĆ PRODUKCJĘ KUKURYDZY?

Agronom Józef Cwikla z Ponta Grossy obiecał nam współpracę w Dzielu Rolniczym "LUDU"; dziś zamieszczamy pierwszą jego artykuł, który, jesteśmy tego pewni, zainteresuje rolników.

Red.

Zbliża się pora siewu kukurydzy. Ponieważ uprawa tej rośliny zajmuje u większości naszych rolników pierwsze miejsce, sądzę więc, że będzie bardzo na czasie zapoznanie się z niektórymi szczegółami jej uprawy, celem uzyskania jak najwydatniejszego plonu.

I. W JAKICH ODSTĘPACH WYSIEWAĆ KUKURYDZĘ?

Szereg lat temu, Instytut Agronomiczny w São Paulo przeprowadził napozór nie znaczące doświadczenie nad najważniejszym zachowaniem odległości w wysiewaniu kukurydzy. Rozumnie się, najlepszą odległość be-

dzia taka, która da najwyższy plon z jednostki powierzchni.

Za odległość między rzędami wzięto jeden meter i dwadzieście centymetrów, na wszystkich poletkach doświadczalnych, a to celem uświadnienia późniejszej pracy narzędzi rolniczych i międzyrzędach i mając też na względzie bujny rozwój odmiany, którą wybrano do tego eksperymentu. Wysiew nasienia w rzędach, dokonano w następujących odstępach: 20 cm., 40 cm., 60 cm., 80 cm., i 100 cm.

Powyższe doświadczenie miało również wykazać, co się kalkuluje lepiej: czy zachować w danych odstępach jedną czy dwie rośliny? Nie będę opisywał samego przebiegu doświadczenia, podam tylko końcowy wynik, który w zestawieniu przedstawia się następująco:

Table with 3 columns: ODLEGŁOŚĆ (w cm.), LICZBA roślin w dołku, Ilość worków kuk. z 1 aktra ziemi. Rows include 20x120, 40x120, 60x120, 80x120, 100x120.

Czego nas uczy powyższe doświadczenie? — Przede wszystkim tego, że: 1) mała różnica w rozstawieniu roślin w rzędach odpowiada wielkim różnicom w zbiorach ziarna z powierzchni jednostki; 2) największy zbiór kukurydzy osiągnięto z poletki, na którym zachowano w rzędach po jednej roślinie, w odstępach co 20 cm.; wysiew

kukurydzy, przy tych samych odstępach, ale z zachowaniem dwóch roślin, obniża plon i strata na jednym alkrze ziemi wynosi aż 30 worków!; 3) najmniejszy plon daje nam kukurydza wysiana w odstępach 80 cm. z zachowaniem jednej rośliny w dołku; 4) sposób powszechnie praktykowany po naszych koloniach, gdzie się u-

prawia kukurydzę w odstępach mniejszej 1 m x 1 m wysiewając do każdego dołka po 3 i 4 ziarn, bez następnego przerywania nadliczbowych roślin, należy chyba do najgorszych.

Niejedną czytelnik, przysiadając się powyższemu zestawieniu, zapyta: co wpływa na to, że plantacja kukurydzy, gdzie zachowano po jednej roślinie co 20 cm., daje jednak więcej, niż podwojona ilość roślin? Zdawaloby się, że powinniśmy w drugim wypadku osiągnąć plon co najmniej dwa razy

Table with 3 columns: ODLEGŁOŚĆ (w cm.), LICZBA roślin w dołku, ILOŚĆ kg. kuk. z 1 hektara (100 x 100). Rows include 50x50, 75x75, 100x100.

Przy tej sposobności, podam tego samego rodzaju doświadczenie, ale przeprowadzone na Stacji Doświadczalnej w Viámão (Rio Grande do Sul).

I tu widzimy jeszcze raz, jak roślinna jest wrażliwa na ciasnotę, na brak światła, ciepła i wydieranie sobie pokarmów z ziemi, a poucza o tym jaskrawo system uprawy przy odległościach 50 x 50 cm. Zachowanie jednej rośliny w dołku daje z hektara 2.352 kg. ziarna, pozostawiając zaś po dwie rośliny w dołku, mamy kolosalną zniżkę plonu, bo aż 1.000 kg. z hektara.

BIURO ADWOKACKIE

DR BRONISŁAW OSTOJA ROGUSKI, DR ZACARIAS EMILIANO SELEME i DR EDWARD ŻELAK. Sprawiają: — Sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, rolnicze i nacjonalizacje, oraz przeprowadzają inwentarze. RAÇA ZACARIAS, 80 — piętro III, sala 303 (Edificio João Alfredo) — Telefon: 2174 — CURITIBA

ESCRITÓRIO TÉCNICO J. FICINSKI - Inżynier

ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO — Poza Kurytybą przyjmują projekty oraz budowę kościołów, kolegiów i większych budynków. BIURO: RUA QUINZE DE NOVEMBRO, 266, 6sme piętro — Sala 82 — EDIFICIO JOSE LOUREIRO. TELEFON 350 — KURYTYBA — PARANA

UWAGA młynarze: sprzedam 2 (dwie) pary wały pojedynczych do mielenia pszenicy i żyta; rozmiar 50 cm. i 40cm. na 24 cm. Informacje na miejscu; Tadeu Trzeciński Barão de Cotegipe, Mun. Erechim R. G. S.

KSIĄZKI POLSKIE. Do nabycia. Dobry wybór. Przyjmuję się abonamenty pism. ZOFIA KIETLIŃSKA. Av. Batel, 1514. Curitiba, Paraná. Porozumieć się osobicie można w bibliotece w soboty od 3—6, rua Carlos de Carvalho 387 — Curitiba.

WINCENTY FLENK. Chirurg - Dentysta. Godziny przyjęć: od 8 — 11 i od 2 - 6. RUA SALDANHA MARINHO, 593. CURITIBA.

PENTORAN INFANTIL. Empregado com real successo nos TRAQUEOBRONQUITES EM TODOS OS SEUS GRAUS E SUAS MANIFESTAÇÕES COMO SEJAM: TOSSES, CATARROS, BRONQUITES E COQUELICHE.

Materiały łokciowe

SPRZEDAŻ HURTOWNA I DETALICZNA. JOHNSSON & Cia. Praça Generoso Marques, 26. CAIXA POSTA 286 — Adres Telegr.: EDEMUNDO. TELEFON 2-6-2-7 — CURITIBA. MÓWI SIĘ PO POLSKU

ZE ŚWIATA PRACY

Nierównomierny podział bogactw

LONDYN, (CHIP) — Zagadnienie czy i w jakim stopniu zbliżamy się do sprawiedliwego rozdziału bogactw, jest wciąż przedmiotem dobiekań wielu ekonomistów. Jest faktem, że w krajach uprzemysłowionych położenie warstw uboższych uległo w naszym stuleciu znacznej poprawie i że państwo współpracujące ma w swych rękach potężne środki przeciwdziałania niebezpiecznemu zjawisku kupienia się nadmiernych bogactw w rękach nielicznych jednostek.

Jeśli chodzi o geograficzne rozmieszczenie majątków świata, to Azja jest stosunkowo uboga, natomiast Ameryka wraz z Europą skupia olbrzymią większość eksploatowanego majątku świata. Angielski pisarz H. Wilson w świeżo wydanej książce "The War on Property" twierdzi, że jedna trzecia część ludzkości uczestniczy w ogólnym dochodzie zaledwie w 4 procentach. Ale 56 proc. ogólnego dochodu światowego otrzymuje 10 proc. ludzkości, zamieszkujących najbogatniejsze kraje świata. P. Wilson twierdzi również, że dwie trzecie ludzkości cierpi głód.

Cyfrę tę wskazuje, jak słusznie, były wspomnienia Papieża naszego stulecia który stwierdził, iż dobra ziemskie winny służyć ku pożytkowi całej ludzkości. Ciąsnym nacjonalizm, utrudniający międzynarodową współpracę gospodarczą, a czasem całkowicie uniemożliwiający eksploatację bogactw naturalnych, jest jedną z największych przeszkód na drodze ku powszechnemu dobrobytowi. Jednakże olbrzymi rozwój środków komunikacji sprzyja zacieśnianiu się stosunków między narodami i dlatego różnice stopy życiowej powinny się zmniejszać. Fakt ten jest jednak, że ogólnie biorąc zrobiono dużo dla usprawnienia ruchu towarowego, natomiast ludzie szukający pracy lub schronienia przed przeludnieniem, wciąż jeszcze natrafiają na szczele bariery.

OBOWIĄZKI PRACODAWCY

MADRYT, (CHIP) — Arcybiskup Loizaga w Hiszpanii wyraził się w swym liście pasterskim, iż dobry pracodawca jest największym wrogiem komunizmu, żył natomiast orze gruntu dla idei bolszewickich. Podkreśliwszy mocno obowiązek wypłacania robotnikom płacy wystarczającej na utrzymanie rodziny, arcybiskup Loizaga stwierdził, że od tego obowiązku może zwolnić jedynie absolutna niemożliwość wypłacenia takich zarobków. Nie są natomiast słuszne wymówki, że przedsiębiorstwo daje mniejsze zyski niż poprzednio albo

MINERVA FARMACIAS E DROGARIAS

"O mais conceituado nome no comércio de medicamentos", com filiais de atacado e varejo em: CURITIBA — MINERVA, PRINCIPAL (Perfumaria), BRASÍL, MINERVA 15, SUÍSSA e POPULAR. INTERIOR — Ponta Grossa, Londrina, Maringá, Jacarezinho, Paranaguá, Antonina, Iratí e União da Vitória. Se na sua localidade não houver o medicamento que Você precisa, peça-o pelo Reembolso Postal a uma das Drogeries Minerva — sempre prontas para servir bem a todos os que delas necessitam.

ESTAMPARIA AMERICANA

COMÉRCIO E INDÚSTRIA. MARJAN JEZERSKI. Filia: Rua Lourenço Pinto, 94. (w pobliżu Praça CARLOS GOMES) — CURITIBA. CENTRAL: RUA 25 DE MARÇO, 717 — SAO PAULO. Kupcom daje się artykuły po cenie hurtownej. "Armarios e mudezas em geral, Artigos de Malha". Wielki wybór biżuterii nowoczesnej, zabawek, artykułów z plastyki, bluzy dla pań, itp. ARTYKUŁY Z DESENAMI WŁASNOGO WYROBU. CENY BARDZO PRZYSTĘPNE.

A MODESTA

RUA JOSE BONIFACIO, 122. Wielki wybór obuwia i materiałów łokciowych po cenach bardzo niskich w składzie JANA GŁODZIŃSKIEGO (od znanego waszego, który był w "Casa do Povo").

CASA PARIS - Okazja

FABRICA DE ROUPAS FEITAS. Wybór ubrań, płaszczy, koszul, swetrów, artykułów męskich, damskich i dla dzieci. Ceny najniższe w Kurytybie ze zniżką 25 proc. Płaszcz damskie amerykańskie po 220,00. RAÇA TIRADENTES 306, RÓG ULICY CRUZ MACHADO.

"A VENCEDORA"

FRANCISZEK LACHOWSKI. CURITIBA — RUA CABRAL, 451 — TELEFON 1357. Największa Fabryka cukierków i karmelków w Paranie. Wyrabia cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, mleczne, gumowe itp. — Towar pierwszej jakości po cenach przystępnych.

CASA dos PINTORES FABRICA de TINTAS, ESMALTES e VERNIZES

WERNECK & Cia Ltda. « ROCHEDO » PRAÇA ZACARIAS, 12; — FONE 2694. CAIXA POSTAL 347. MÓWI SIĘ PO POLSKU.

